

Fågeltorn/Plattformar i sydöstra Sörmland



En sammanställning från Fågelföreningen Tärnan
Nyköping/Oxelösund
Per Eriksson/Jan Gustafsson



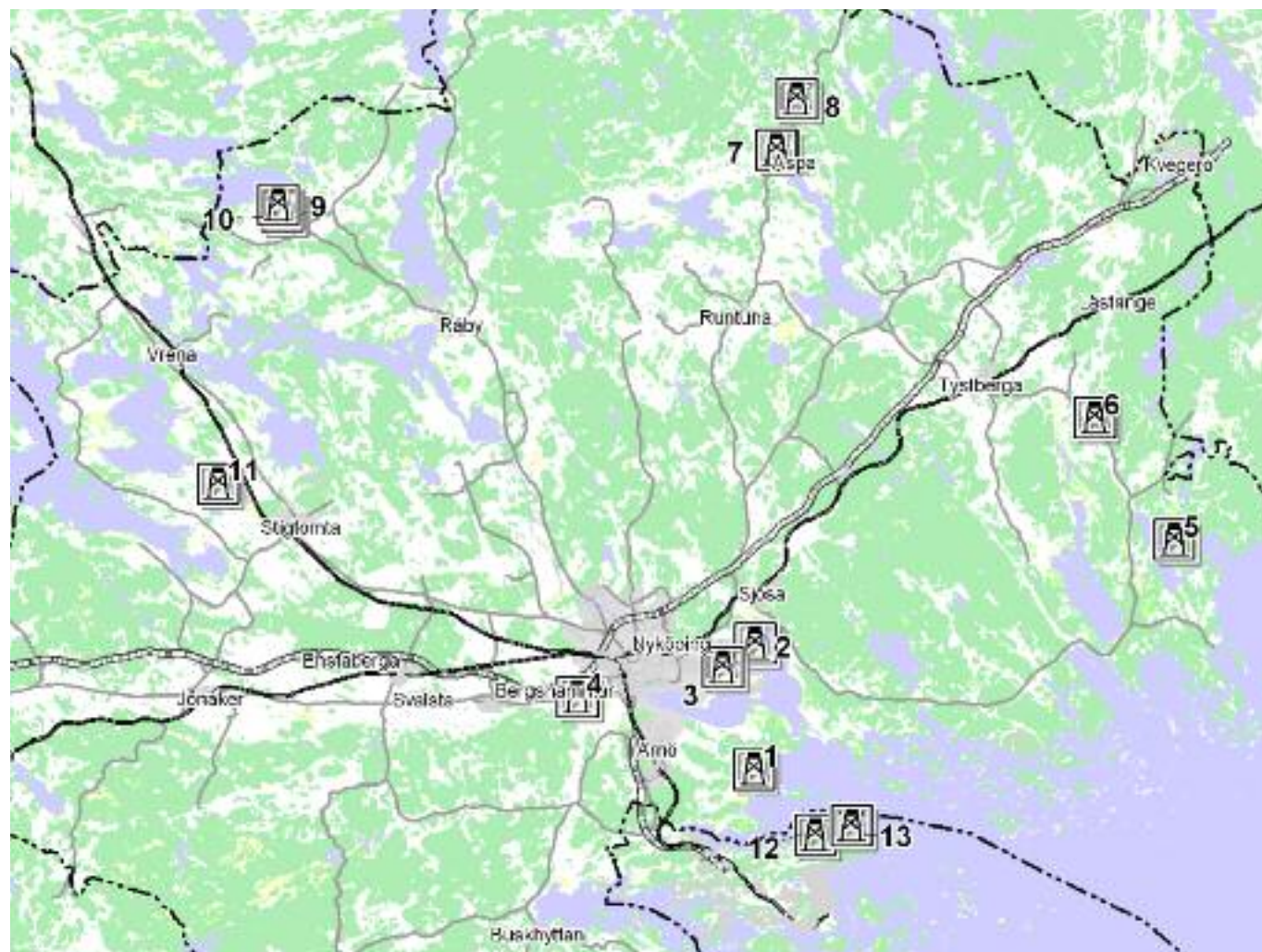
Omslagsfoto

Skräntärna, Thomas Larsson.

Övriga bilder i sammanställningen Jan Gustafsson.

Fågeltorn/Plattformar i östra Sörmland

På senare år har våtmarksbidrag och andra medel gjort att fler fågelmarker och därmed fler fågeltorn poppat upp. Här nedan följer en enklare beskrivning över några av de fågeltorn/plattformar som finns att beskåda (eller skåda från) i sydöstra Sörmland och hur man hittar dit.



Strandstuviken, Nyköping (1)

Östra Sörmlands bästa fågellokal och ett torn som lätt nås efter en kort promenad från nygjord parkering. I området har fram till 1 januari 2011 268 arter påträffats, även om kanske inte alla observerats från tornet.

Tornet är placerat längst in i Strandstuvikens sydvästra del varifrån man har bra överblick över strandängarna och viken med dess vadarstränder. När det är bra väder har man fantastiskt bra kvällsljus på fåglarna vilket underlättar men framför allt höjer upplevelsen avsevärt.

Vägbeskrivning

Om du utgår från södra avfarten på E4:an in mot Nyköping, kör då på skyltningen mot Oxelösund, och sedan därefter skyltningen mot Strandstuviken. Det är skyltat hela vägen fram till Strandstuvikens badplats. Vid det sista nybyggda bostadsområdet vid Örstig finns det en väg åt höger som heter Syltbäcksvägen, sväng in på denna och kör sedan rakt fram på den grusväg som är markerad med återvändsgata. Åk denna grusväg tills du nästan är framme vid soptunnorna, strax innan så har det iordningsställts en parkering för ca 6 bilar. Parkera här och vandra sedan förbi soptunnorna åt vänster och passera den nyuppsatta vägbommen.

Snart kommer du fram till ingången till området. Området som ligger vänster om denna grusväg är fågelskyddsområde, så under tiden med tillträdesförbud får man hålla sig på vägen och sedan spana från tornet.

Koordinater, RT 90

Torn: 6510876, 1574267

Parkering: 6511389, 1573915



Labro, Nyköping (2)

Labro ängar har ett imponerande torn som byggdes redan 1971 och är det största i våra trakter. Det har två våningar och rymmer utan problem 20-30 personer. Tornet har varit offer för en hel del skadegörelser men renoverades -97 och är fortfarande i fullgott skick. Från tornet har man en enastående utsikt över Sjösaviken och de södra strandängarna, dock kan det upplevas att det blir lite avstånd så tubkikare är att föredra.

Vägbeskrivning

Om man utgår från norra infarten till Nyköping från E4:an, så följer man skyltning länsväg 219 Studsvik. Vid trafikljuset svänger man vänster mot Studsvik (219) och sedan höger vid nästa trafikljuskorsning. Nu följer man Ängstugevägen tills man kommer till en mataffär, och precis innan den svänger man in på Trillingsbergsvägen.

Man följer denna väg tills man kommer fram till nästa väg som heter Tuvhättevägen. Åk in på denna och kör fram till den iordninggjorda parkeringen för reservatet. Följ sedan skyltning/stigar in i området.

Koordinater, RT 90

Torn: 6515707, 1574318

Parkering: 6515566, 1573449



Ängstugan, Nyköping (3)

Detta torn är handikappsanpassat med en lång ramp upp till utkiken så det går att skåda som rullstolsbunden eller med barnvagn, dock är stigen ut inte lika anpassad!

Här finns plats för ett tiotal personer och från tornet ser man ut över vassbältet i väster mot Brandholmen till Linudden i sydost. Det blir lätt lite avstånd här varför tubkikare är till god hjälp. I vassarna nedan tornet ringmärktes för några år sen en riktig raritet -Fältsångare!
Lyssnar man en stund har man goda chanser att höra vattenrallens grisgrymtande läte samt skäggmesens tjing-tjing!

Vägbeskrivning

Om man utgår från norra infarten till Nyköping från E4:an, så följer man skyltningen Länsväg 219 Studsvik. Vid rödljuset svänger du vänster mot Studsvik (219) och sedan höger vid nästa rödljuskorsning. Nu följer du Ängstugevägen fram tills du kommer till en mataffär och fortsätter rakt fram förbi denna.

Precis där asfalten övergår i grusväg kan man parkera in till höger. Här är det sedan ca 200 m ut mot vassen där tornet står.

Koordinater, RT 90

Torn: 6514798, 1573008

Parkering: 6514993, 1572997



Svanviken, Nyköping (4)

Glädjande nog blir fler och fler torn handikappanpassade och denna plattform som man nog mer kan kalla den är ett bra exempel på det. En bred spång leder genom sumpskogen ut till plattformen där det även finns bord att sitta ned och ta sin matsäck.

På grund av sin (avsaknad av) höjd gör sig plattformen bäst på våren då det är som mest översvämmat och gott om simänder och vadare i området. Då försommaren kommer fungerar plattformen som bäst nattetid och med ett sent kvällsbesök har man chans på de flesta av Sveriges nattsjungande arter.

Det är placerat i sydvästra hörnet av Svanviken-Lindbackes naturreservat. Från parkeringen kan man även nå en spång som börjar strax nedanför ryssberget och som sedan går via en bro över ån och längs åkerkanten bort mot Lindbacke. Väl värt mödan!

Vägbeskrivning

För att nå de södra delarna av Svanviken åker man vägen mot Oxelösund. Sedan svänger man av åt höger vid avfarten mot Nävekvärn. Man åker på denna väg ca 2 km och svänger sedan höger mot golfbaneområdet Årila och Ryssbergen.

Strax innan man kommer fram till Ryssbergen och den stora parkeringen där så finns det en liten grusväg åt höger där det är skyltat Fågeltorn. Sväng in här och åk tills vägen tar slut. Där finns det möjlighet för ett par tre bilar att parkera.

Gå sedan ut på den iordninggjorda spången fram till plattformen. Ett annat alternativ är att parkera på den stora Ryssbergsparkeringen. Vandra sedan tvärs över skidbacken och gå upp på det stora berget med utsikt över området.

Koordinater, RT 90

Torn: 6513539, 1567613

Parkering: 6513308, 1567422



Nynäs, Nyköping (5)

Ett av de torn som Tärnan varit med och byggt. Är ett välbyggt och rubust torn som besöks väldigt sällan. En vandring ut till tornet från parkeringsplatsen kan under vårdagar ge många fina observationer av fåglar som hör ihop med lövskogspartierna. Härmsångaren, trädgårdssångaren och svarthättan är givna. Mer sällsynt hörs trastsångare från vassområdet. Flera par av törnskata trivs i denna miljö. Från tornet så har man bra sikt ut mot Trobbofjärden, här kan man under våren se bl.a. salskrake som rastar när isen gått upp samt havsörn.

Vägbeskrivning

Från Nyköping åker man E4:an öster ut mot Stockholm. När avfart Tystberga kommer så åker man mot samhället och passerar det, för att sedan köra på skyltar Nynäs.

Kör förbi slottet någon kilometer tills man kommer fram till en stor parkering på vänster sida. Från parkeringen tar man sig sedan sydost ut på Furholmen där tornet är placerat. Man följer blå markering på träd, avståndet till tornet är ca 900 m. Kan vara lite svårt att hitta dit så lokalisera Furholmen på kartan.

Koordinater, RT 90

Torn: 6519803, 1590130

Parkering: 6520460, 1591023



Grinda våtmark, Nyköping (6)

Ägaren av marken uppförde detta torn som dessutom ligger på en liten höjd och ger god överblick över den på senare år allt torrare Grinda våtmark. När de torrlagda bankarna kommer fram är lokalen en mycket bra vadarlokal i övrigt trivs doppingar och simänder förträffligt i detta gytter.

Vägbeskrivning

Om man utgår från E4:an tar man av mot Tystberga (går bra från både norr och söder på E4:an). Man åker fram till och igenom Tystberga samhälle och svänger sedan av mot höger.

Sedan åker man på skylt Nynäs vänster. Efter ett tag passerar man Bälinge kyrka på vänster sida. Fortsätt en bit till, så kommer du till våtmarken på höger sida.

Parkering finns på den vänstra sidan av vägen och fågeltornet (gömsle) finns på en kulle på andra sidan av vägen.

Koordinater, RT 90

Torn: 6524400, 1587112

Parkering: 6524540, 1587029



Aspamaden, Nyköping (7)

Maden är framförallt en vårlokal då dessa marker svämmas över från bäcken som förser sjön med vatten. Här finns då stora mängder med gäss och simänder. Lite senare kommer även en del vadare hit; framförallt tringaarterna, bl.a. grönbena.

Under sommaren kan en lyssning på natten ge bra utdelning. Genom åren har många ovanliga arter hörts här, såsom kornknarr, vassångare, flodsångare mm. Bredvid den gamla macken norr om maden är en plattform uppförd och härifrån har man god överblick över lokalen.

Vägbeskrivning

Från Nyköping åker man gamla E4:an mot Stockholm. Strax innan Svärta tar man av vänster mot Björnlunda. Man åker denna väg förbi Runtuna och ytterligare en bra bit.

Efter att ha passerat Spelviks kyrka kommer man snart fram till Aspa. I nerfartsbacken mot samhället ser man madmarkerna på sin högra sida.

Här kan man börja att spana av området. Sedan åker man in i samhället och svänger av mot Ludgo kyrka. Vid bensinmacken finns plattformen som man skådar ifrån.

Koordinater, RT 90

Torn: 6534513, 1574865

Parkering: 6534524, 1574866



Långbromaden, Nyköping (8)

Maden är en iordninggjord våtmark som hyser en hel del fågel under framför allt vår och sommar. Här finns flera par med svarthakedopping, snatterand och även häckande sångsvan.

Vägbeskrivning

Från Nyköping åker man gamla E4:an mot Stockholm. Strax innan Svärta tar man vänster mot Björnlunda (väg 223). Man åker denna väg förbi Runtuna.

Efter att ha passerat Spelviks kyrka kommer man snart fram till Aspa.

Man fortsätter genom samhället mot Björnlunda och efter ca 2 km kommer man fram till Långbromaden på höger sida. Man parkerar vid P-platsen vid observationsplattformen.

Koordinater, RT 90

Torn: 6536470, 1575623

Parkering: 6536436, 1575594



Vadsjön, Nyköping (9 och 10)

Vadsjön var under många år en bit mark som under många försök att få den odlingsbar plötsligt via en del bidrag bekom att bli en alldeles lysande fågelokal när man anlade denna våtmark.

Av några ekar som fick offras byggdes ett plattformsgömsle samt ett mindre torn. Tornet är beläget nära parkeringen och är den bästa utgångspunkten men eftersom Vadsjön är långsträckt är det värt mödan att gå bort till gömslet som ligger vid ekdungen norr om tornet.

Gömslet ligger en bit upp på kullen och härifrån har man bäst utsikt.

Vägbeskrivning

Om man utgår från Nyköping tar man länsväg 53 som går mot Eskilstuna. Vid Husby gård ca 2 mil norr om Nyköping, svänger man vänster mot Husby-Oppunda kyrka.

Efter att man passerat kyrkan och ängsmarker breder ut sig på höger sida, kommer snart en avtagsväg mot höger skyltat Torps säteri. Kör in på denna grusväg och parkera vid den iordninggjorda parkeringsplatsen som finns efter ca 300 m.

Gå in i hagen och över kullen så kommer du till tornet.

Den lägre plattformen kommer du till om du vandrar mot norr på den iordninggjorda vandringsleden som finns här.

Koordinater, RT 90

Torn: 6531957, 1556061 och 6532232, 1555879

Parkering: 6531913, 1555980





Skåraviken, Nyköping (11)

Tornet är litet och det är i stort sett byggt för en person men väl uppe har man god utsikt över Skåraviken och de södra ängarna.

Vägbeskrivning

Stigtomta kyrka ligger i södra delen av samhället. Kommer man söderifrån på väg 52 från Nyköping så får man kyrkan på sin högra sida. Efter ytterligare några 100 m svänger man till vänster vid skylt Jönåker.

Denna väg följer man genom samhället och över järnvägen och ytterligare ca 2 km. Där svänger man åt höger vid skylt Halla 12 km. Följ denna väg tills du kommer fram till en liten gul skylt Skåra 1 som pekar mot höger.

Du är nu inne på den lilla smala grusvägen som går fram till Skåra gård. Utmed din högra sida får du snart nog syn på viltvattnet. Parkera vettigt på de fåtaliga p-möjligheter som finns utmed vägen och spana av viltvattnet. Åk sedan vidare på vägen mot gården och passera åt höger utmed granhäcken.

Parkera efter den sista ladan på den iordninggjorda p-platsen. Gå sedan framåt lite och vandra ut mot Skåraviken. Observera att du nu är inne i betade kohagar, så om du öppnar någon grind eller liknande så måste du ovillkorligen stänga densamma.

Koordinater, RT 90

Torn: 6521558, 1553724

Parkering: 6521469, 1553503



HUG.N

Brannäs våtmark, Oxelösund (12 och 13)

Tornet och plattformen vid Brannäs våtmark kom till bara några år efter att hela våtmarken stod klar då Oxelösunds kommun ville prova att rena sitt avloppsvatten i en mer ekologiskt anda.

Från plattformen har man utsikt över första och andra dammen även om det börjar bli igenväxt på sina håll.

Vid den sista dammen längst ut innan havet står fågeltornet med god sikt över den yttersta dammen.

Vägbeskrivning

För att hitta hit utgår vi från motorvägen från Nyköping mot Oxelösund. Efter Stjärnholms kyrka kommer det strax en avfart till höger, skyltad Petterslund bl.a. Sväng ner här och sedan direkt till vänster under motorvägen och sedan genast vänster igen.

Tag sedan till höger vid skylten Vivesta och följ skyltningen mot Vivesta. Sväng vid skylten Våtmark åt höger på en grusväg och följ denna tills parkeringen för våtmarken dyker upp på höger sida.

Parkera och vandra sedan på den led som leder genom området så träffar man på först plattformen och sedan fågeltornet innan man kommer fram till havet.

Koordinater, RT 90

Torn: 6508392, 1576622 och 6508771, 1577968

Parkering: 6508321, 1576194



